

Технічне завдання на написання аналітичного дослідження в рамках проекту “Нова енергія - нові можливості для сталого розвитку Донбасу”

ЗАГАЛЬНА МЕТА АНАЛІТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Надання практичних рекомендацій національним та місцевим органам влади щодо управління закриттям вугільних шахт з мінімальними негативними соціальними наслідками та забезпеченням подальшої економічної перспективи регіонів на основі аналізу позитивного та негативного досвіду закриття шахт в Україні.

Дослідження “Досвід перетворення шахтарських регіонів: Рекомендації для Донбасу” проводиться в рамках проекту “Нова енергія - нові можливості для сталого розвитку Донбасу” і включає аналіз як вітчизняного, так і міжнародного досвіду вирішення даної проблеми.

ТЕРМІНИ ВИКОНАННЯ РОБІТ

Аналітичне дослідження повинно бути підготовлене в наступні терміни:

- Перший варіант тексту - до **31 жовтня 2018 року**;
- Остаточний варіант тексту - до **28 лютого 2018 року**.

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ

Державні органи влади - Кабінет Міністрів України та його міністерства (Міністерство енергетики та вугільної промисловості, Міністерство соціальної політики, Міністерство регіонального розвитку, Міністерство тимчасово окупованих територій та ВПО тощо), депутати Верховної Ради України та інші відповідні зацікавлені сторони.

Місцеві органи влади - обласна державна адміністрація, районні державні адміністрації, міські ради шахтарських міст та інші зацікавлені сторони.

Громадянське суспільство та ЗМІ - національні експерти та інститути, неурядові організації, національні та місцеві ЗМІ.

Фінансові установи - донори, програми технічної допомоги.

ОПИС ПРОЕКТУ

Проект “Нова енергія – нові можливості для сталого розвитку Донбасу” підтримує зацікавлених сторін регіону в розробці рекомендацій та заходів для сталого енергетичного переходу до відновлюваних джерел енергії та енергоефективності. Проект ґрунтується на сильних сторонах та конкретних потребах шахтарських міст Донбасу, їх мешканців та всіх зацікавлених сторін. При цьому беруться до уваги світові тренди низьковуглецевого розвитку, технологічних інновацій та індустріальний потенціал регіону.

Загальна мета - налагодження діалогу між місцевими та регіональними представниками (влади, громадськості, бізнесу, науки та інших зацікавлених сторін) задля спільного визначення потреб та вироблення рішень щодо сталої енергетичної трансформації Донбасу.

Зацікавленими сторонам та виконавцям рішень буде надана експертна допомога з

інших регіонів України, Києва та Німеччини. Напрацьовані в результаті проекту конкретні рекомендації будуть сформульовані та висвітлені на різних рівнях прийняття рішень (регіональному, національному та міжнародному). Також проект має на меті дати поштовх розробці конкретного модельного проекту.

Проект був розроблений та реалізовується громадськими організаціями: Центром екологічних ініціатив “Екодія” (Київ, Україна), Луганським обласним правозахисним центром “Альтернатива” (Донбас/Київ, Україна) та Germanwatch (Берлін/Бонн, Німеччина).

Проект реалізується за фінансової підтримки Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ) через bengo / Engagement Global.

ОПИС НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

В Україні вже відбувається енергетичний перехід, світові та європейські тренди у галузі розвитку відновлюваних джерел енергії та енергоефективності є очевидними. Крім того, видобуток вугілля на Донбасі є значним навантаженням на державний бюджет України через великі щорічні дотації.

Одним з результатів проекту має бути публікація комплексного дослідження позитивного та негативного досвіду закриття вугільних шахт в Україні та окремих країнах ЄС. Воно надасть рекомендації вітчизняних та міжнародних експертів щодо можливих соціальних та економічних перетворень, “справедливого” переходу до низьковуглецевої економіки.

ЗАВДАННЯ ВИКОНАВЦЯ

Основним завданням виконавця є формулювання:

1) основних факторів успіху для забезпечення:

- соціально справедливого і
- економічно виваженого енергетичного переходу

в регіонах, де поступово проходить процес реструктуризації вугільної галузі.

2) можливих помилок, яких варто уникнути при реструктуризації галузі та закритті шахт.

Ці фактори повинні бути сформульовані з урахуванням існуючих досліджень та статистичної інформації (див. аспекти, наведені нижче). Виконавець повинен прямо посилатися на них.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

1. Аналітичний текст, що охоплює теми дослідження, зазначені в Завданнях. Загальний обсяг - до 6 сторінок (3,800 символів, включаючи пробіли, за винятком діаграм та необхідних Додатків); Розмір шрифту 12).
2. Заповнення таблиці з факторами успіху та помилками, зробленими регіонами, де були ліквідовані вугільні шахти (Додаток 1). Для аналізу також можуть бути використані приклади закриття інших промислових підприємств із суміжних галузей (соляні шахти тощо).

Аналіз включатиме наступні аспекти. Посилання на першоджерела слід робити лаконічно, використовуючи короткі аналітичні висновки, дужки та пункти/підпункти:

1. Загальний огляд

- Політичні передумови прийняття рішення про реструктуризацію вугільної галузі;
- Соціальні передумови прийняття рішення про реструктуризацію вугільної галузі;
- Статистична інформація (бажано **з 1991 по 2018 роки**):
  - Загальна кількість функціонуючих вугільних шахт (державні та приватні);
  - Загальна кількість ліквідованих вугільних шахт (державні та приватні);
  - Загальна кількість вугільних шахт, що перебувають на стадії ліквідації (державні та приватні, станом на 2018 рік);
  - Річний видобуток вугілля (у тоннах, із вказівкою марки);
  - Річне споживання вугілля (у тоннах, у відповідних галузях економіки, із вказівкою марки вугілля);
  - Відсоток використання вугілля в електрогенерації;
  - Загальна кількість працівників на вугільних шахтах (державні та приватні);
  - Роль вугілля в національній економіці (відповідне співвідношення до ВВП або інша інформація);
  - Вплив на навколишнє середовище від видобутку та спалювання вугілля: викиди CO₂, рівень забруднення (якщо відомо).

Це бажані критерії, але ми розуміємо, що деяка інформація може бути недоступною. Ці питання є гнучкими, будь-які зміни повинні обговорюватися із замовником.

Статистична інформація з кожного підпитання може бути подана у вигляді окремого Додатка.

2. Політичний аспект / Державні та міжнародні програми реструктуризації галузі

- Аналіз державних програм з реструктуризації вугільної галузі у хронологічній послідовності: пропоновані кроки, результати (1991-2018 роки);
- Аналіз міжнародних програм допомоги реструктуризації вугільної галузі у хронологічній послідовності, із зазначенням суб'єкта надання допомоги, пропонованих кроків, результатів (1991-2018 роки).

3. Економічні перспективи/регіональний розвиток

- Короткий огляд нових економічних моделей та рішень, впровадження яких можливе в регіонах, де планується ліквідація вугільних шахт. Для аналізу також можуть бути використані приклади закриття інших промислових підприємств із суміжних галузей (соляні шахти тощо). Розглядається позитивний досвід **виключно** України.

ОФОРМЛЕННЯ ПОСИЛАНЬ

Повинна бути використана Гарвадська система посилань (приклад - <https://libweb.anglia.ac.uk/referencing/harvard.htm>)